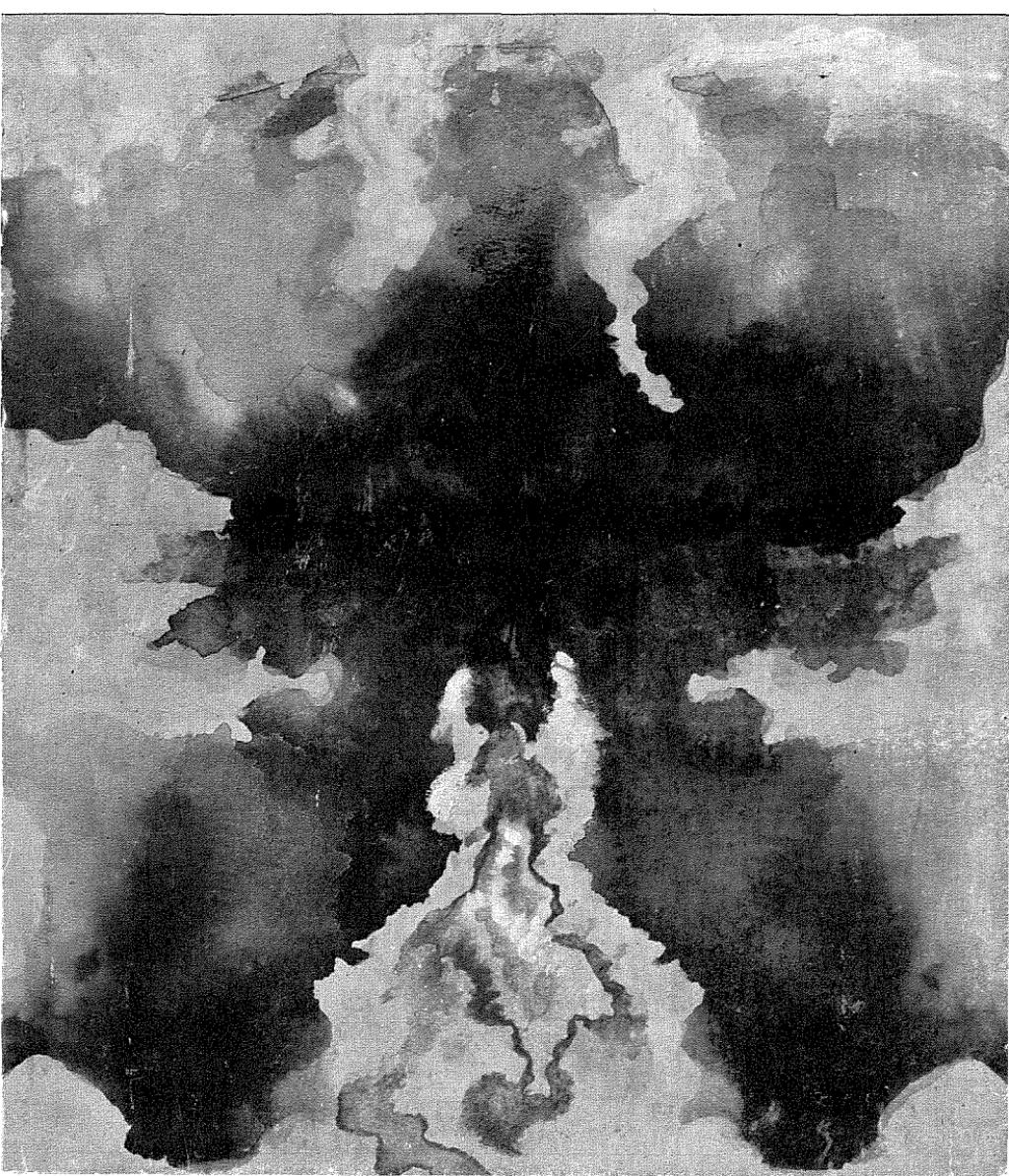


# ANALIZI '70

mario azzopardi  
oliver friggieri

victor fenech  
daniel massa



# *Victor Jenech*

Twieled il-Hamrun fl-1935. Studja I-Liceo, St. Michael's College of Education, I-Universita' Rjali ta' Malta u I-Istitut ta' I-Edukazzjoni ta' I-Universita' ta' Londra. Assistant Headteacher fid-Dipartiment ta' I-Edukazzjoni. Membru tal-Moviment Qawmien Letterarju u editur ta' I-organu letterarju "il-polz". Il-poežiji tiegħu b-Ingliz dehru frivisti internazzjonali. Editur u ko-awtur ta' żewġ kotba ta' poežija, "Kwartett" (1966) u "Antenni" (1968), ko-editur ta' "Two Point Five" (1967) u 'guest editor' ta' ġabru ta' poežiji Maltin ta' żmienna maħruġa fil-Poet fl-Indja (1968). Bħalissa qed iħejji ġabru oħra għal "Poésie Vivante" li joħroġ f'Ġinevra.

## DIES IRAE

Wara l-bahħ tal-vojt  
il-mili ta' kollox.

Wara x-xejn ta' kulhadd  
il-hafna tal-ftit.

Wara l-hakma ghakkiesa  
l-ghajta mahnuqa.

Wara n-nixfa għatxana  
il-gelgūl tad-demm.

Ma' nżul ix-xemx —  
ix-xejn ta' kulhadd,  
u l-bahħ ta' kollox!

## DIES ILLA

mistoqsija u tweġiba  
minn kull tweġiba mistoqsija ohra  
logħba tal-ping pong  
xi jkun is-sewwa?  
pilatu qal dsatax-il mitt sena ilu  
pilatu qal il-bieraħ ighid illum ighid ghada  
ahfrilhom ghax ma ċa jafux x'inhuma jagħmlu  
Kif jistgħu jekk anqas biss jafu x'iridu?  
jistaqsu — jinfixlu — jitħabblu  
sa jgħibbu skantati  
fil-ljieli żvergnati  
bl-ōssigħu mifquġħ  
id-dud jilgħab ta' muntanjier  
'mma l-istagħun qasir  
u kull għolja ssir hofra dalwaqt  
boqq boqq... boqq boqq...  
(aktar tard)  
il-hemda tal-mistrieh  
il-mistrieh tal-hemda

## 'BEAT'

Awl-il-lejl l-ewwel tas-sena d-diskoteka tal-\*\*\*. *Ob-la-di Ob-la-da*. Il-hoss tal-Beatles isaltan fuq il-hamba u tisker il-ġenerazzjoni 'beat' fis-saltna ta' l-aljenazzjoni minn dinja mostru mekkanizzat.

ghall-uġiġħ u l-insomnja  
 — pilloli riġment,  
 ghall-ksieħ xitwi jxoqq l-ghadam  
 — spirti bħal gelgul,  
 għad-dwejjaq vojt tal-hajja  
 — 'haxixa' u 'beat'  
 tgħoddhom flimkien jekwaw  
 — ALJENAZZJONI.

Mela, kulhadd iċapċċap. *Ob-la-di Ob-la-da*. Fernežija ta' qbiż, ċaqlieq, dawrien, geġgiġija ta' rjus, saqajn, idejn, duħħan u dlam, dlam u duħħan, u dwal fosforexxenti (hodor horor vjola blu) ilsna tilghin jinbarmu bejta sriep ta' l-orjent.

'beat' — rvell  
 'beat' — kultura  
 'beat' — aljenazzjoni

Dħul lura fil-ġuf,  
 jew kankru tal-mohħ?

## LILEK

Inħobbok ghalli int.  
 Nobghodok ghalli għamilt  
 minni: għasfur f'gaġġa  
 nghin ghall-berah.  
 Iva, aġħtini l-imħabba —  
 aġħtini ukoll il-liberta'.

## L-GHEFIERED TAL-WIED

Ma, għad li mejta, lilek biss għandi,  
miegħek biss nista' nitkellem.

Ma, fissirli dil-holma.

Hlomt:

kont għaddej wahdi  
ghajnejja merfugin lejn l-gholjet  
iljuni iħammru fil-bogħod.  
Mill-wied feġġu għefiered  
li żammewni minn riġlejja;  
u waqqgħuni u redghuni,  
u meta qomt, reġgħu waqqgħuni  
u reġgħu redghuni — għal seba darbiet.  
Meta fl-ahħar għebu,  
hallewni ghaxi grottlu fl-art.

Domt hafna hekk.

Meta stejqert, ilmaht  
naffara sewdien bil-mingel leqqien.  
Harset lejja u dahrkiti dahka flieli flieli:  
"Jghidu li jiena kiefra, imma ahjar jiena minnhom!"  
Staqsejha: "Dawk ..... min kienu?"  
Bi tweġiba, dahka ohra flieli flieli,  
imbagħad: "Dawk ġensek!"  
Ma, x'riedet tħisser in-naffara sewdien bil-mingel leqqien?

## HOLMA

S—a—t—a—n—a,  
rajtek għaddej għarqan xraba qalb friegħi  
imdendla ta' ġonna spazjali  
tixxabbi mal-qamar u tqalleb l-irwiefen  
u x-xemx f'idejk flok torċa tixghellek it-triq.  
Rajtek tishet u ssabbat u tonfoh u tidghi  
ghajnejk homor vessuvju snien horod imxellfin.  
Rajtek tħejja lil Alla u lehnek jixxejjen  
tistenna tweġiba u jasal biss l-eku.

Mahfra? Sfida?  
 Xtaqt naf x'ridt, 'mma jien biss bniedem —  
 l-ispirti ma nifhimhomx!

Naf biss li rajtek tqalleb spazju shih  
 bi grad ta' ġenn jixhed id-disprament;  
 imbagħad bzaqt dagħwa hoxna li regħdet is-smewwiet  
 u rġajt mnejn ġejt.

S—a—t—a—n—a,  
 wara das-snin kollha ghadek ma tghallimtx?  
 Tridha ta' Alla u tagħmel bħall-bniedem!

## U RMEWHA TAHT IS-SUR

Qatghuli, hanini, biċċa minn ġeržumti  
 u rmewha taht is-sur;  
 li rmewha fraba' saqwi ma jimporta xejn,  
 għax setgħet nibtet ġiżimina  
 u nithallas bid-djamant ta' tbissimtek.  
 Imma fl-ghera tal-fondoq tal-wied  
 il-biċċa ghoddha nitnet.....

Hawn, wahdi, fil-ważx ta' kamarti,  
 id-demmin hiereġ lava mill-bokka tal-ġerha.  
 Ftit iehor u jien hawn / ftit iehor  
 u m'inħix. Għandi hajra nsejjahlek  
 u nitlobok biċċi lura, 'mma nibża  
 jekk jaqbduna lilek itarrfu wkoll.  
 Għalhekk, stabar, u minnhom la tibżax.  
 Meta demmi jasal hdejhom  
 jikwilhom qighan riġlejhom;  
 imbagħad, inti tkun hielsa —  
 titpaxxa bil-ġiżimin.

## TESTMENT

Meta n-nifs jibda jagħfas fuq l-ahħar pulmun,  
u ībajtra tinfqa' setgħet Mammona,  
u tinxfel l-għażla miġnuna tal-hajja  
f'ghajnejja mdardrin —

la tibkinix, għażiżha tiegħi,  
ghalija twarradx dmugħ,  
ghax jiena vjaġġatur!

Tiftakar dak il-lejl fl-ajruport  
meta bistni u tbissimtli imnikkta  
ghax quddiemi sena studju f'art imbiegħda?  
Erg' hekk, għażiżha tiegħi,

tbissimli u busni — biss,  
did-darba tistenninx,  
did-darba l-vjagg tħalli.....

Le, le, la tibkinix, għażiżha tiegħi,  
ghax l-ghada jarġa' jżer-naq,  
u wara l-hlas tad-difna t-taxxa,  
u wara l-kenn tan-niket il-madmad ta' l-ghajxien.

Għalhekk, dmugħ xejn, għażiżha tiegħi,  
hadd wara hadd ma jieqaf:  
dik hi l-ligi t'Alla,  
ix-xejra tan-natura —  
u x-xewqa tiegħi.

## STQARRIJA

Iva, inħobbok,  
ghad li ma nafx infhemek kif —  
ghalhekk tistaqsinx.  
Għalxejn inqajjem mill-imwied  
xmux-qmura-kwiekeb ha nkejjel seħer ġmielek:  
xejret imħabbi taħrab kull xebħ  
mirfus miż-żarbun taż-żmien.

Għalhekk ja tistaqsix ghaliex u kif,  
oqghod fuq din il-kelma 'nhobbok'.  
Ukoll f'waqtiet oskuri meta miegħi  
ma rridekx; ukoll meta ma' ohra f'art  
imbegħda narda' l-ghasel ta' ftit jiem.  
Iva, inhobbok — mhux tiegħi l-imħabba  
bil-fwieha tal-balzmu u r-roża tal-ward,  
mhux tiegħi it-triq wietja, dubji xejn,  
'mma l-mogħdija kollha hofor u tharbit.

Fit-toroq ta' ħajti,  
tuni l-ghatx u tuni x-xewk — basta  
kultant nieqaf inserrah.....  
u fejn nieqaf ikun hemm int.

### 'MAKE LOVE NOT WAR'

Is-Sajf il-Hadd wara l-ikel.  
L-Għadira miżbla bil-fdal tal-hobż,  
Bjafra mhemma loqma waħda;  
Bjafra qed imutu bil-ġuh,  
L-Għadira qed imutu biż-żina:  
ġuvintur ġisimhom bronž, ībbub ghajnejhom kobri,  
kull tfajla mdendlin m'għonha żewġ tabelli,  
waħda "la tiżnix", l-ohra turi xkaffa —  
ir-Reliġjon u s-Soċċjeta'.  
U fejn hu l-bniedem,  
fejn int int,  
u fejn jien jien?  
Vjetnam, Bjafra, Lvant Nofsani,  
Luther King u l-Kennedy,  
minn Stanleyville għal Pinkville,  
Humanae Vitae, strajkijiet,  
taxxi, nepotiżmu — ej' naharbu  
minn din-nassa u nfittu l-helsien  
go l-gherien minn tax-xaghri — tridx  
inwaħħlu ġwenha jn tat-tajjar  
u nintelqu fil-wied tal-p(upi)illoli  
fejn il-lejl m'għandux tbexbix?  
Jew aħjar —  
ej' ninhabbu taħt il-palma tal-bajtar.

**BALLATA '69**

Menqjet demm minn ġriehi horox — irrid  
 nara l-ghajjun — ifthuli ha narahom —  
 ifthuli ha naraha.....  
 żewġ żgħażagh fjuri mqaċċta jqatru d-demm!

*50 mil fis-siegħha  
 dirgħajha dwar qaddu  
 rasha fuq spalltu*

Wiċċha grottesk fejn kien afrodisjajk:  
 Medusa minn Medea f'buraxxa ta' mument.  
 Li t-triq għarfitha ahjar ..... imm'issa x'jiswa?  
 Il-hajja piramida ta' ipotesi,  
 xejn cert hlief il-mewt.

*60 mil fis-siegħha  
 xuxitha f'għajnejh  
 il-mewt f'imnifsejha*

Kont nafha — sabiha, hajjitha il-frugħa.  
 Bosta dawk li daqu l-benna ta' ġisimha  
 fuq soddt in-natura fi l-jieli hawħin;  
 aħħari dan il-kobba  
 ħdejn mutur maqsum taħt hajt.

*80 mil fis-siegħha  
 bil-mewt f'imnifsejha  
 l-irmied ponn f'għajnejh*

Nafu ukoll; żmien qabel kien qal lil habibi:  
 "Inħobbha, iva nhobbha,  
 naqsmilha mohħha  
 nwahħħilha xemgħa  
 u naduraha".  
 Iħobbha — u issa bħala rahān  
 tar-rabta tagħhom ma' xulxin,  
 demmhom flok crieķet.....

Mir-Rabat sal-Belt,  
 mhempmx siġra waħda tingħi!

## RITRATT I

Is-Sajf is-Sibt fil-ghodu l-Cafe' Premier  
taht umbrella tač-Cinzano.

Mhux is-sema ikhal nir u rrakkmat tajjar,  
mhux Vittorja xwejha ġwejda harstha l-paċi,  
mhux taħ-banda militari l-eku jnīn,  
mhux il-valzil fuq il-gwienah tal-hamiem —  
l-isbah dehra ta' dalghodu, ir-riglejn  
somor u twal ta' turista skandinava.

Kwarta tikteb kartolina;  
meta ntebhet b'harst l-irġiel  
damet siegha ssoff Solera.

## RITRATT II

Wahdi — le, mhux wahdi —  
ahna t-tnejn — jien u l-bahar:  
is-skiet tal-bahar priżma tas-serhan,  
is-skiet tal-bahar iwellidni ġdid.

Qasbtejn 'il bogħod,  
ninfi u najadi, fawn u satiri,  
jiżżeabru fuq ramel bla fidī  
taht xemx ta' l-azzar.

Tixxennaq,  
f'tarf il-bajja,  
tfajla solitarja li n-natura bniet addoċċ.

## DIN L-ART HELWA, DIN L-ART LI ALLA TANA

*Int sabiha, O Malta tagħna,  
Mhux għax Malti nta kħirek jien,  
Isemmuk I-Inglizi kollha  
Li qed jixtru kullimkien.*

(b'apologija lil G.A. Vassallo)

Gurnali miżghuda b'ittri anonimi,  
Protesti u lmenti f'kolonni bla ghadd;  
Il-ghala bla isem, bha t-iġġi bla nju? —  
Il-ghala le tghoddhom, bħar-ramel tax-xtut?

Kun af li Malta żgħira u l-ghajn li tixrob  
minnha iddardarha ma jaqbilx — “Kulhadd  
għandu d-dritt għal-liberta’ li jżomm  
l-opinjoni tieghu u li jfissirha ...”  
F'demokrazija m'għandniex proċess taċ-ċorma u m'għandniex  
Siberja — “Dik hekk imsejha Demokrazija mhix hliel Kapitaliżmu.”

Liema wahda, wiċċċ jo rgejjen?  
nofs-in-nhar jew tramuntana?  
Lejn ji-İvant jew il-punent?  
ċama ċama ... rgejjen gie ...  
Viva d-Demokrazija:  
3 ijiem kull 5 snin!

Fil-Amerika fadlilhom Kennedy ieħor x'jisikuntaw. U Mao,  
il-Yangste tgħid jgħumha dis-sena? (jekk iva, 'rfawli ktieb).  
Wara l-Indipendenza niżbu Malta ahjar — “giddibin,  
giddibin, tradituri, giddibin” (minn Voznesensky  
ma nagħmlux Pasternak ieħor?) — hallik  
mill-igġanti, u aqhti widen lit-tliet leprekoni tagħna.

Fil-mitjar Hal-Luqa:  
dieħel it-Trident bis-settlers Inglizi  
(ażżeġi tal-bini b'kuntratti f'idejhom),  
hiereġ il-Qantas b'Maltin emigrant  
(qraba mbikkija bl-imkatar m'għajnejhom).

L-ewwel laqgha, l-ahħar tislima, addio u hello.  
 Mr. Livingstone, I presume? Jktbilna malli tasal. Selluli ghaz-zija Cetta. U għan-nannu Sidor. I left the Board in session. The property boom's bound to spiral further. Ibni Ġorġ, kif se thallini! Kif se taqsamli qalbi! Tghidx hekk, ma. Ma, tghidx hekk. We'll have to buy them off, then. I assure you, Government here is most cooperative. Oqghod kwieta Pawl, dak għad jiġi lura sinjur. X'joqghod jagħmel haw' bla xogħol? We're bringing a lot of money into the country. Hu jiġi imma lili ma jsibnix. Ara, Lel, ġuduha 'i hemm, morru xarrbulha wiċċha....

Sun and limestone everywhere,  
 djar, vilek kullimkien,  
 (imm' għall-gharajjes fejn?)  
 want a place in the sun?  
 show us your money ...  
 you can have one!  
 Ghax lilha, Mulej,  
 bl-ogħla dawl libbst ...  
 Malta fil-Lsien u l-Qaib  
 Malta Maltija!

## EPIGRAMM 4

Gurnal kapitalist is-sena kollha  
 jgħin u jkattar il-bejgħ t'artna 'i barranin;  
 kull hames sena bl-elezzjoni magħna  
 dwar il-vot erhi lu jwissi lill-Maltin.

## EPIGRAMM 5

U Kutznetsov harbilhom, u tkażaw  
 ta' Malta tiehsa l-pampaluni  
 bil-wahx tal-KGB — u s-CID  
 fil-Manoel? Tghid x'kienet ir-ragħuni?

(Epigramm 1 deher fi "Kwartett",  
 epigrammi 2—3 dehru f" "Antenni")

## DISKORS TAL-MEXXEJ TA' MALTOPJA FIL-HAM SIN ANNIVERSARJU TA' L-GHOTI TA' L-INDIPENDENZA HIP HIP HOORAY!

Għeżeżeż *tutti maltopjani* . . .

(kliem fieragh, incens)

*Qatt hekk tajba ma messitkom!*

(statističi, ġbid)

. . . . . *imbagħad* (ghax kull wiċċi għandu  
r-rgejjen u kull żewġ il-fart)

*jekk bosta affarrijiet ma seħħux skond il-wegħdiet,*

*jekk sikwit Igħabha tat-trux għal Imġenti ma jingħaddux*

*jekk ta' ġewwa maxtru sewwa*

*u ta' barra għall-istalla . . .*

*jekk dan u aktar ġara, jekk kliemi għaddejtuh,*

*m'għemili kejjiltuh, u sibtu l-jiem magħidu,*

*din biss difiżza tiegħi,*

*din biss ngħid lill-miġemgħha:*

*Agħidruni,*

*mhux jien naħti —*

*taħti s-Sistema!*

: : :

Mulej, miskin il-bniedem —

għaliex hlaqtu hekk żgħir?

Fil-kurituri ta' l-iż-żmna,

kemm se ndumu fl-ghar sewdien?

Ma nohorgu qatt fid-Dawl?

## KOMUNIKAZZJONI

Habib, meta jkollna čans,  
nieqfu nifhmu 'l xulxin.

Dis-sena?

Id-dieħla?

Xi darba?

Qatt?

Min jaf! Biss, meta jkollna čans,  
nieqfu nifhmu 'l xulxin.

## ILLUM L-ISTABBILIMENT

Illum l-Istabbiliment żelaq f'qoxra ta' banana u faqa' rasu mat-tarf tal-bankina.

Aħmar dragun ferfer id-demm taht xemx iljunfant sa nfirex fuq il-hmieġ impastat tal-hamiem.

Il-İpup ta' l-ghoqda gewwenija kissru snienhom quddimin, u n-newwieha skjaraw ruhhom Triq Irjaġġ dudu iswed tal-harir.

Wiegħfa xirfet il-parilja minn taħt ix-Xatba Rjali, ġiraffa l-korteo, pompuża id-difna fid-dell taċ-ċipress.

U l-ghada hadniha aħna il-qanpiena ta' l-Istat, aħna fit-tu l-halliema ta' qawmien intellettuali.

U 'i Mulej iżżejnejha hajr (Te Deum Laudamus) u li naqdu l-poplu hlifna, li xejn hlief naqdu l-poplu.

U xhieda ta' dir-rieda l-ewwel bandu hrígna:

*min għandu ħatna aħmar  
irid jagħti ttit mill-ħmura  
biex hekk inwieżnu l-isfar  
biex hekk intaffu s-sfura*

U l-pitghada waslet ittra li bdiet hekk: "Għeżeż sinjuri ta' l-Istabbiliment il-Ġdid ...."

Fl-Assemblea waqghet hemda u kull wiċċ sfar; imbagħad hamba li twahħax, kull ras dagħdigha demm u ssemmew il-kara-kiri, Semm Sokrate, xab'le Brutu, lifgħet Kleo — kuċċi wahda twaqqa' l-ohra u deċiżjoni xejn ....

(Mhux li kien l-Istabbiliment il-Qadim dik il-karfa ta' banana raha u qabiżha flok rifisha!)

Għad kemm daqqu J-ħdax u d-diwi ta' l-arlogg xafar jaqtghu l-lejl.

Ma' l-ahħar tokk tat-tanax jaslu ż-żwiemel suwed — ah, lente lente currite, noctis equi!

U aħna mummjji madwar mejda ikoll ħosbiena kif ninhallu minn dil-bixra.

Imma l-mohħ kif jista' jahseb jekk il-vini keshiñ silġ?

## TFITTXIJA

Għażiż, il-lejla tistenninix.  
 Il-lejla nixtieqni wahdi:  
 irrid innażza' bili nnifsi  
 minn kull dragun-allà li rifisli  
 l-helsen u ghaffiġli il-jien.  
 Irrib insib mill-ġdid il-jien....  
 il-jien jien,  
 mhux il-jien illi għaġnuni.

Għalhekk, għażiż, ġallini nimrah  
 qalb għenieqed ta' iviet u lejjet  
 li honqitni bihom soċċjeta' burokratika  
 fissem il-Qdusija u d-Demokrazija.  
 Ma' l-injurant ma nghoddx u ma nghoddx ma' l-gharef,  
 mas-sinjur ma nghoddx u ma nghoddx mal-fqir,  
 mal-hażin ma nghoddx u ma nghoddx mat-tajjeb,  
 mal-humor ma nghoddx u ma nghoddx mal-kohol,  
 la jien ma' dawn u la ma' dawk.  
 Min jien? U ma' min nghodd?  
 X'jien nagħmel fil-griż oskur tas-solitudni?  
 Ghaliex l-iżolament fost il-miġemgħa?  
 Il-ghala din l-istmerra għall-konforma tas-Sistema?

Nibqa' għżira ma nistax —  
 biex nghix hemm bżonn ta' istmu:  
 ma' dawn/ma' dawk ... hawnhekk/hemmhekk ...  
 'm'ma kif nista' jekk narahom frosta t-tnejn?  
*Llama sabachtani?*  
 Min abbandunani?  
 Jien abbandunajtU?  
 Abbandunajthom jiena?

U hekk nibqa' nhewden u nfittex il-jien.  
 Il-jien jien.  
 Mhux il-jien illi għaġnuni.

## LONDRA, INHOBBOK!

Londra, inhobbok!  
 Ghaddej minn triqatek kollox ikellimni.  
 Tenur il-ksieħ, supran is-silġ,  
 u ċ-ċpar farfett il-lejl għandu għanjetu wkoll.

Londra, inhobbok!  
 Ghaddej minn triqatek inhosslok il-polz  
 itektek ma' ħbit qalbi.  
 Londra — namrata u qawsalla,  
 belt polari (bhali) — inhobbok!  
 Kul' sajf iehor nitla' nserrah f'għu fek kosmopolitan  
 minn dal-ġiri ta' ġrieden hekk imsejjah 'hajja'.  
 Londra, belt iebsa, belt qadima,  
 ghannaqni u mlini bil-kobor ta' qawwitek,  
 il-qagħni u aqsam miegħi l-estasija tal-helsien.  
 Londra, namrata u qawsalla,  
 inhobbok!

## FUQ GHOLJIET DINGLI

Mitoloġiku l-ghabex fuq l-gholjet Dingli.  
 Mifrud mit-thewdin u t-twerdin tas-Seklu  
 Għoxrin, nistħajlu hrafha minn Elf Lejji u Wieħed:  
 il-qamar ximitarra bla maqbad,  
 kampnar imqareb jixxabbat fuq għolja,  
 qarpiena lubiena tinbex is-skiet ...  
 Max-xefaq blati mithna wara mithna tar-riħ,  
 'il bogħod, f'mogħidja sserrep bejn hitan tas-sejjieħ,  
 hmar, bidwi, karettun —  
 fdal ta' Malta antika, ...  
 "The industrial deadlock continued today ..." *Nitfi r-radju, kull hoss jgħib,*  
*u ninża' minn fuqi is-seklu tar-rghib.*

## KANTALIENA

Li int kont trilja ridt inkun sajjied,  
 Li int kont tajra ridt inkun nassab,  
 Li int sirena ridt inkun centawru,  
 Li int Eskalibur ridt inkun Arturu.

Li int kont saqaf riđt inkun ix-xriek,  
 Li int rummiena riđt inkun sajjetta,  
 Li int ċumbina riđt inkun it-trajbu,  
 Li int il-qamar jien Apollo XI.

La int tad-demm u l-laham,  
 Jien kuntent kif jien —  
 Dment li mhabbtu u mhabbtet  
 Norbtuhom flimkien.

## LAAM

orqod hanini orqod  
 u waqt li inti rieqda  
 niktiiblek poežija  
 kif tqum ghada filghodu  
 tkunlek fuq l-imhadda;  
 kif tqum ghada filghodu  
 jiena nkun 'il bogħod  
 orqod hanini orqod  
 u issa li int rieqda  
 nikteb il-poežija  
 għandek fi vrusha ssib  
 nħux ġmamar u nirien:  
 il-hlewwa ta' mhabbitna  
 mistriek saħħa u sliem  
 orqod hanini orqod  
 u issa l-ġħadex rieqda  
 u lesta l-poežija  
 noħroġ inkiss inkiss —  
 bħal tas-Sinfonija!

## X'INHOBB X'MA NHOB BX

Inhobb il-Hajja li kuljum tahrabli;  
 Ma nhobbx id-Dubju u kuljum nghum fih.  
 Inhobb il-Flus għaliex inhobb ingħix,  
 U l-flus għad li mhux l-ghajn huma i-muftieħ.

Inhobb il-Verita' u nibqa' infittixha,  
 Ghax għad iż-żejjha għalxejn hemm l-ghixien fit-Tfittxija.  
 Il-Biża' nobghod, nobghod ċehda l-armi,  
 Għaliex fil-biża' u fiċ-ċehda hemm mitt mewt.

Inhobb il-bidwi illi ghoddha għab; nobghod  
 L-Ispekulator ballottra tal-kampanja.  
 Inhobb il din l-art ħelwa, verġnet missierijietna,  
 Nobghod lil dñi l-art qaż-za, paljazza tal-barra.

Inhobb il-Helsien wiesgha, ma nhobbx ir-Rabta dejqa,  
 Inhobb Sinċerita', nobghod l-Ipoġrisija,  
 Bejn il-bnedmin l-Imħabba, mhux Ghira u Koruzzjoni:  
 Qtar nida mad-dilluvju — u htieg l-Anestesija.

Inhobb it-tfajliet sbieħ u friski bħaċ-ċirasa,  
 Joghkorni min il-ħażen jarah biss fis-Sess.  
 Inhobb il-Gustizzja u jimbuttani l-Qorti  
 Fejn tfitteq ġustizzja u jqannuk bil-Ligi.

Inhobb lil Kristu nhobb it-tagħlim tiegħu  
 Minkejja l-blata ghajjiena Kristjan-eż-żmu.  
 U fl-ahħarnett inhobb lil minn ihobbi,  
 Nahfer lil minn jogħbodni, u nagħder lili nnifsi.

## SNAPSHOT

Illum stembaht f'roqha hin mhux soltu  
 u siġġi dinja li qatt ma kont nafha.  
 Ghadni s'issa ma nafx jekk kienx il-lejl  
 jew kienx il-jum — imm'ghadni  
 s'issa mfawwar bil-melodija  
 u bil-kultur tar-roqha hin mhux soltu.

## **HSIBIJIET FUQ STIL HAJKU**

(Numri 1—2 dehru f'“Antenni”)

3. Għalik għanjeti;  
jekk ma tilqagħhiex, għalxejn  
nissokta ngħanni.
4. Inti l-primula,  
nektar xufftejk qrollja,  
jiena n-nahla.
5. Alpi, Pîrnej ...  
fost kemm rajt għoljet, tiegħek  
l-isbāħ, mahbuba.
6. Xenqati tielgħa  
mal-kolonnar ta' riġlejk  
ghat-tabernaklu.
7. Xmaret imħabbi  
tfawwar sa tinfirex fik,  
o delta tieghi.
8. Daqs il-qawsalla,  
il-glorja taż-żgħożija.  
U daqsha ddum.
9. Mietet il-warda;  
u dbielet il-hajja għal  
minn habb il-warda.
10. Hobb ir-Rebbiegh —  
biss ftakar stagħun wieħed  
sena ma jagħmlx.

11. Mulej, ahfirli,  
honquni ż-żewġ allat:  
is-sess u l-flus.
  
12. Mulej, aghdirni,  
kelli naharbek — tghid għad  
nerċċi nitaqgħu?
  
13. Frisk is-shab abjad:  
fil-ftuh t'ghodwa maltija,  
muntanji tas-silġ!
  
14. Mulej, ma nifhmekk;  
nara x-xefaq iħammar,  
u nhossni miegħek.
  
15. Mulej, ma nhobbokx,  
inqimek ta' Assolut —  
hekk mhux biżżejjed?
  
16. Siegħa saifija;  
wahdi nhewden fuq il-blatt  
ix-xejn ta' hajti.
  
17. Mulej, harisni;  
id-dghajsa tiegħi ċkejkna,  
ibhratek wesghin.
  
18. Mihux fid-duttrina;  
fil-melh ta' ċmugħi il-kotra,  
insib lil Alla.
  
19. Felukka pagun  
f'baħar kristall; urugan —  
fejn hi l-felukka?

20. Fejn marru, o fejn,  
id-dghajjes tal-latini?  
Outboards biss baqa'.
21. Mhux max-xtut xeltrin,  
jingharaf il-bdot tajjeb:  
fl-očejan fieragh.
22. Burokrazija:  
agunija mistmerra  
daqs l-emikranja.
23. L-Istabbiliment:  
rasu ippopotamu,  
idejh qarnita.
24. Il-haqq għad jasak:  
fil-hamsa u ghoxrin siegha,  
fit-tlettax-il xahar.
25. Poplu bla sinsla!  
Hajtu fil-garr jghaddiha,  
bhal f'barumbara.
26. Xitwa bla xita;  
tingħi mahnuqa r-raba',  
jingħu il-bdiewa.
27. Xitwa bla xita;  
kollox gerrief is-sema,  
x'jinkeddu l-bdiewa!
28. Inhobbhom, iva,  
it-toroq twal u dritt;  
iżda biex insuq.

29. Suldati mgarrfa:  
sigar mix-xemx mahruqa ---  
bħar-rieda tiegħi.
30. Ighid il-habsi:  
'Għam-Tieli li-avukat!'  
X'īghid il-mejjet?
31. L-ghajnejn imxajtna  
fis-Self Portrait ta' Van Gogh ---  
wid-iġntu kienet?
32. Ewropa mtappna  
f'kurituri mirja silġ:  
Malta kobba nar.
33. Fis-sajf ta' Malta  
tinharaq in-Natura;  
tfiegħ il-bikini.
34. Bkiet il-bufula;  
bil-biża' li tfixkiha,  
siktet ix-xila.
35. Siġar taċ-ċipress:  
pagodi hadranin fuq  
oqbra mahlubin.
36. Lapis ittemprat,  
karta kaħla s-sema:  
kampnar ta' knisja.
37. Qamar pitirross,  
sema minjiera faham,  
kwiekeb barbazzal.